

Madame de Staël (22 kwietnia 1766 w Paryżu - 14 lipca 1817 tamże)

To w Paryżu urodzona Szwajcarka,

myślicielka i powieściopisarka,

Madame royalistka -

- rewolucjonistka,

zdolna, wolna i namiętna, szczęściarka.

(ebs)

Anne-Louise Germaine Necker, baronowa de Staël-Holstein, znana jako Madame de Staël - powieściopisarka i publicystka francuska pochodząca z francuskojęzycznej części Szwajcarii.

<https://www.youtube.com/watch?v=o0QNTSZFxns>

Urodziła się 22 kwietnia 1766 w Paryżu jako córka genewskiego bankiera Jacques'a Neckera (później ministra finansów króla Francji Ludwika XVI) i pochodzącej z terenów późniejszego kantonu Vaud Suzanne Curchod. Wychowywana przez matkę, córkę kalwińskiego pastora, odebrała też staranne domowe wykształcenie w zakresie sztuki i muzyki. Uczyła się tańca i recytacji, ćwiczyła dykcję, była częstym gościem teatrów. Znała język angielski i łacinę. Wyrastała w środowisku intelektualistów, którzy spotykali się w salonie prowadzonym przez jej matkę (hrabia de Buffon, Jean-François Marmontel, Friedrich Melchior von Grimm, Edward Gibbon, Guillaume-Thomas Raynal, Jean-François de La Harpe i in.) i w wieku 14 lat swobodnie brała udział w toczonych tam dysputach. W 1786 poślubiła starszego od siebie o 17 lat barona Eryka Magnusa Staël von Holstein, szwedzkiego ambasadora we Francji.

Jako baronowa de Staël von Holstein wiodła życie aktywne, urozmaicone i pełne zaskakujących zwrotów. Szczególnie burzliwe stosunki łączyły ją z poznanym w 1794 pisarzem i francusko-szwajcarskim politykiem, Benjaminem Constantem. Sporo podróżowała i była baczna obserwatorką życia politycznego. Zajmowała się publicystyką społeczno-polityczną, eseistyką i krytyką literacką. To ona spopularyzowała we Francji pojęcie „Romantyzm” i szereg dzieł romantycznych autorów niemieckojęzycznych, dotychczas słabo znanych w tym kraju. Swą reputację literacką ugruntowała zwłaszcza trzema pozycjami: *Lettres sur les ouvrages et le caractère de Jean-Jacques Rousseau* (1788), *De l'influence des passions sur le bonheur des individus et des nations* (1796), *De la littérature considérée dans ses rapports avec les institutions sociales* (1800).

Wydalona z Francji w 1803 przez Napoleona Bonaparte, który uważał ją za niebezpieczną intrygantkę i wydał jej zakaz zbliżania się do granic Paryża na mniej niż 40 mil, osiadła w Szwajcarii, w rodzinnym pałacyku swego ojca w

Coppet nad Jeziorem Genewskim. Tam skupiła wokół siebie krąg intelektualistów, określane obecnie mianem Grupy z Coppet, któremu przewodziła przez 15 lat. Grupa ta była jednym z najważniejszych ośrodków wymiany myśli i tworzenia idei w ówczesnej Europie. W tym czasie opublikowała kolejne dzieła: *Delphine* (1802), *Corinne ou l'Italie*, tłum. polskie *Korynna* (1807) oraz *De l'Allemagne* (1810/1813).

Owdowiała w 1802, w 1811 wyszła ponownie za mąż, za młodszego od siebie o 25 lat genewczyka, oficera armii francuskiej, Alberta de Rocca. Zdecydowana przeciwniczka Napoleona, w 1812 opuściła Coppet i okrężną drogą, przez Rosję i Szwecję dotarła do Anglii, cały czas prowadząc ożywioną korespondencję i spotykając się z czołowymi postaciami życia kulturalnego i politycznego (m.in. z Puszkinem w Petersburgu). W Rosji zgromadziła notatki do publikacji *De la Russie et des royaumes du Nord*, która ukazała się drukiem dopiero po jej śmierci. W Anglii wydała *Sapho* oraz *Réflexions sur le suicide* (1813). Do Francji wróciła wiosną 1814 i pod opiekuńczymi skrzydłami Restauracji otworzyła ponownie swój salon towarzyski w Paryżu. Zmarła 14 lipca 1817 tamże wkrótce po ataku paraliżu, jaki dosięgnął ją na balu u diuka de Decazes. Pozostawiła nieukończone *Considérations sur les principaux événements de la Révolution française*, opublikowane pośmiertnie w 1818.